



ДЕРЖАВНА МИТНА СЛУЖБА УКРАЇНИ (Держмитслужба)

вул. Дегтярівська, 11 Г, м. Київ, 04119, тел.: (044) 481-20-42, (044) 481-19-58, (044) 481-20-20
E:mail: post@customs.gov.ua; Код ЄДРПОУ 43115923

Комітет практичного застосування
митного законодавства Громадської
ради при Державній митній службі
України

praktikomitet@gmail.com

Про надання інформації

Державна митна служба України опрацювала лист Комітету практичного застосування митного законодавства Громадської ради при Державній митній службі України від 14.05.2025 № 60 (вх. Держмитслужби № 13301/14/3 від 14.05.2025) та повідомляє.

Держмитслужба неодноразово інформувала щодо порядку подання заяви на провадження митної брокерської діяльності, типових помилок під час її заповнення, особливостей заповнення анкети самооцінки підприємства тощо. Зазначена інформація поширювалася шляхом розміщення пресрелізів на офіційному вебсайті Держмитслужби та під час проведення спільних засідань.

Звертаємо увагу, що відповіді на більшість запитань, які виникають при заповненні анкети самооцінки підприємства, містяться у поясненнях щодо її заповнення.

Також зазначаємо, що питання, які стосуються можливих порушень вимог нормативно-правових актів митними органами, розглядаються виключно за умови надходження індивідуального запиту від підприємства. Кожен запит розглядається окремо в індивідуальному порядку.

У зв'язку з викладеним, надаємо відповідь на питання, порушені у Вашому листі, з урахуванням зазначених положень (додається).

Додаток: в електронному вигляді.

В. о. директора Департаменту
авторизації, надання адміністративних
послуг та контролю

Ростислав РУДНИК

Артур Піддубняк 247 28



СЕД АСКОД
Державна митна служба України
№ 18/18-01-01/14/697 від 11.06.2025
Підписувач РУДНИК РОСТИСЛАВ БОГДАНОВИЧ
Сертифікат 5E984D526F82F38F0400000053023801DD088BF05
Дійсний з 16.12.2024 09:47:48 по 16.12.2025 23:59:59

Відповіді на питання

Відповіді на питання 1 – 8 містяться у Порядку проведення митними органами оцінки (повторної оцінки) відповідності підприємства критеріям та/або умовам надання авторизації, затвердженого постановою № 1092 «Деякі питання реалізації положень Митного кодексу України щодо надання авторизацій» (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 15.04.2025 № 454, далі – постанова № 1092) та у Поясненні щодо заповнення відповідних розділів, підрозділів та пунктів анкети самооцінки підприємства.

Щодо відповіді на питання 9: для того, щоб отримати витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань потрібно звернутись із відповідним запитом в органи національної поліції. Подати заяву на отримання послуги заявник може особисто або через законного представника.

Щодо відповіді на питання 10: головний бухгалтер є особою, яка має відношення до підприємства, а тому щодо такої особи для цілей отримання авторизації на провадження митної брокерської діяльності подаються усі відомості та документи, передбачені Митним кодексом України та постановою № 1092.

Щодо відповіді на питання 11: у разі відмови уповноваженого органу у наданні авторизації на провадження митної брокерської діяльності зупинення раніше виданого дозволу на цей вид діяльності не здійснюється.

Щодо відповіді на питання 12: відповідно до частини шостої статті 338 Кодексу огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення здійснюється у присутності особи, яка переміщує ці товари, транспортні засоби через митний кордон України чи зберігає товари під митним контролем, а у разі її відсутності – за умови залучення не менше ніж двох понять. Як поняті запрошуються особи, не заінтересовані у результатах огляду (переогляду). Працівники митних органів не можуть бути понятими.

Отже, при огляді (переогляді) товарів присутність особи, яка переміщує товари, транспортні засоби через митний кордон України чи зберігає товари під митним контролем, є обов'язковою в силу вимог закону.

Згідно з частиною другою статті 249 Кодексу у разі застосування заходів, передбачених статтями 338 і 339 цього Кодексу, а також на вимогу митного органу присутність декларанта під час митного оформлення є обов'язковою.

Відповідно до пункту 8 частини першої статті 4 Кодексу декларант – особа, яка подає від власного імені митну декларацію, декларацію тимчасового зберігання, загальну декларацію прибуття, чи особа, від імені якої подається така декларація.

Митний представник, згідно з пунктом 24¹ частини першої статті 4 Кодексу, – особа, яка уповноважена іншою особою на виконання необхідних дій і митних формальностей, визначених законодавством України з питань митної справи, у рамках взаємовідносин такої іншої особи з митними органами.

Повноваження осіб, що діють як представники у рамках взаємодії з митними органами, підтверджуються документами (договорами), на підставі яких такі повноваження виникають.

Із змісту договору стосовно митного представництва має бути зрозуміло від імені кого та в інтересах кого діє митний представник, а також на які саме дії,

визначені законодавством України з питань митної справи, митний представник уповноважений.

Таким чином, прямий митний представник, який діє від імені декларанта, в межах наданих йому повноважень може передавати свої повноваження бути присутнім від імені декларанта при митному огляді іншій особі, якщо такі повноваження надані йому декларантом та про це прямо зазначено у договорі.

Щодо відповіді на питання 13: відповідно до абзацу другої частини третьої статті 11¹ Кодексу у разі непрямого представництва митний представник діє в інтересах особи, яку він представляє, але від власного імені (непрямий митний представник).

Згідно з пунктом 1 частини першої статті 265 Кодексу декларантом має право виступати особа, яка здійснює декларування в інтересах іншої особи (утримувача митного режиму), але від власного імені (непрямий митний представник).

Відповідно до пункту 1 частини восьмої статті 11¹ Кодексу непрямо митному представнику заборонено мати інших митних представників.

Отже, непрямий митний представник у взаємовідносинах з митними органами є декларантом та діє лише від власного імені. Враховуючи заборону, встановлену пунктом 1 частини восьмої статті 11¹ Кодексу, непрямий митний представник не може залучати інших осіб для представлення своїх інтересів перед митними органами, зокрема і при проведенні огляду (переогляду) товарів.

Щодо відповіді на питання 14: згідно з частиною восьмою статті 264 Кодексу з моменту прийняття митним органом митної декларації вона є документом, що засвідчує факти, які мають юридичне значення, а декларант та митний представник несуть відповідальність за подання недостовірних відомостей, наведених у цій декларації.

Відповідно до частини четвертої статті 11¹ Кодексу під час виконання своїх повноважень митний представник заявляє про те, що він діє в інтересах особи, яку він представляє, та зобов'язаний надати митним органам документи, що підтверджують його повноваження і визначають вид представництва (пряме чи непряме).

Митні органи мають право вимагати від особи, яка заявляє про те, що вона діє як митний представник, надати документи, що підтверджують надання їй відповідних повноважень (частина шоста статті 11¹ Кодексу).

Отже, у разі подання митної декларації митним представником такий митний представник має чітко заявити, що він діє як митний представник та надати документи, які підтверджують його повноваження та вид представництва (пряме чи непряме).

Законодавство України з питань митної справи не встановлює обмежень щодо укладення особою з одним і тим же представником договорів як щодо прямого, так і щодо непрямого митного представництва. Вибір митного представництва у кожному конкретному випадку впливатиме на права, обов'язки та відповідальність як декларанта, так і митного представника.

Щодо відповіді на питання 15: взаємовідносини між митним представником і особою, яку він представляє, визначаються відповідними договорами, укладеними між цими особами. Законодавство України з питань митної справи не містить заборон щодо зміни виду митного представництва за домовленістю сторін.

Факт подання кожної окремої митної декларації є юридичним фактом і саме з моменту прийняття митним органом митної декларації декларант та/або митний представник несуть відповідальність за подання недостовірних відомостей, наведених у цій декларації.

У кожному конкретному випадку митний представник має заявити щодо виду митного представництва та надати підтверджуючі документи.

Щодо відповіді на питання 16: відповідно до пункту 8 частини першої статті 4 Кодексу декларант – особа, яка подає від власного імені митну декларацію, декларацію тимчасового зберігання, загальну декларацію прибуття, чи особа, від імені якої подається така декларація.

Згідно з пунктом 24¹ частини першої статті 4 Кодексу митний представник – особа, яка уповноважена іншою особою на виконання необхідних дій і митних формальностей, визначених законодавством України з питань митної справи, у рамках взаємовідносин такої іншої особи з митними органами.

Відповідно до пункту 63² частини першої статті 4 Кодексу утримувач митного режиму – особа, яка здійснює декларування від власного імені (у разі, якщо декларування здійснюється самостійно або прямим митним представником), або особа, в інтересах якої здійснюється декларування (у разі, якщо декларування здійснюється непрямим митним представником).

Відповідно до статті 11¹ Кодексу будь-яка особа може призначити митного представника. Представництво може бути прямим або непрямим. У разі прямого представництва митний представник діє в інтересах і від імені особи, яку він представляє (прямий митний представник). У разі непрямого представництва митний представник діє в інтересах особи, яку він представляє, але від власного імені (непрямий митний представник) (частина третя статті 11¹ Кодексу).

Частина перша статті 265 Кодексу визначає, що декларантом має право виступати:

- 1) особа, яка самостійно здійснює декларування у власних інтересах та від власного імені (утримувач митного режиму);
- 2) особа, в інтересах та від імені якої здійснюється декларування (утримувач митного режиму в разі прямого представництва);
- 3) особа, яка здійснює декларування в інтересах іншої особи (утримувача митного режиму), але від власного імені (непрямий митний представник).

Таким чином, декларантом є особа, яка бере на себе відповідальність за здійснення митного декларування і такою особою може бути як утримувач митного режиму, так і митний представник.

Комплексний аналіз положень статей 11¹ та 265 Кодексу дозволяє зробити висновок, що митний представник не в усіх випадках може бути декларантом, зокрема:

прямий митний представник не є декларантом, а подає митну декларацію від імені та інтересах особи, яку представляє, яка є декларантом та утримувачем митного режиму;

непрямий митний представник є декларантом, подає митну декларацію від свого імені, але в інтересах особи, яку представляє.

Відповідно до частини першої статті 257 Кодексу декларування здійснюється шляхом заявлення за встановленою формою (письмовою, усною, шляхом вчинення

дій) точних відомостей про товари, мету їх переміщення через митний кордон України, а також відомостей, необхідних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення.

Згідно з частиною шостою статті 264 Кодексу митна декларація приймається для митного оформлення, якщо вона подана за встановленою формою, підписана особою, яка її подала, і перевіркою цієї декларації встановлено, що вона містить всі необхідні відомості і до неї додано всі документи, визначені Кодексу. Факт прийняття митної декларації засвідчується посадовою особою митного органу, яка її прийняла, шляхом проставлення на ній відбитка відповідного митного забезпечення та інших відміток (номера декларації, дати та часу її прийняття тощо), у тому числі з використанням інформаційних технологій.

З моменту прийняття митним органом митної декларації вона є документом, що засвідчує факти, які мають юридичне значення, а декларант та митний представник несе відповідальність за подання недостовірних відомостей, наведених у цій декларації (частина восьма статті 264 Кодексу).

Частина перша статті 266 Кодексу передбачає, що декларант зобов'язаний:

1) здійснити декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до порядку, встановленого цим Кодексом;

2) на вимогу митного органу забезпечити пред'явлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення для митного контролю і митного оформлення;

3) надати митному органу передбачені законодавством документи і відомості, необхідні для виконання митних формальностей;

4) у випадках, визначених цим Кодексом та Податковим кодексом України, сплатити митні платежі або забезпечити їх сплату відповідно до розділу X цього Кодексу;

5) у випадках, визначених цим Кодексом та іншими законами України, сплатити інші платежі, контроль за справлянням яких покладено на митні органи.

У разі декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення утримувачем митного режиму від власного імені або його прямим митним представником передбачену цим Кодексом відповідальність за невиконання обов'язків декларанта, передбачених частиною першою цієї статті, несе утримувач митного режиму (частина четверта статті 266 Кодексу).

У разі декларування товарів непрямим митним представником передбачену цим Кодексом відповідальність за невиконання обов'язків декларанта, передбачених частиною першою цієї статті, несе такий непрямий митний представник (частина п'ята статті 266 Кодексу).

Таким чином, у кожному випадку виявлення факту порушення вимог Кодексу при декларуванні товарів, транспортних засобів комерційного призначення для вирішення питання щодо суб'єкта порушення митних правил встановлюється особа, яка виступала декларантом товарів, транспортних засобів комерційного призначення, та враховуються положення статті 266 Кодексу щодо відповідальності такої особи.

При кваліфікації порушень митних правил за ознаками правопорушень, передбачених статтями 482, 483 Кодексу, встановленню підлягає суб'єкт, яким здійснено дії, передбачені у диспозиціях вказаних статей, і така кваліфікація не залежить від видів митного представництва.

Щодо відповіді на питання 17: частиною першою статті 269 Кодексу передбачено, що відповідно до положень цієї статті за письмовим зверненням декларанта та з дозволу митного органу відомості, зазначені в митній декларації, можуть бути змінені або митна декларація може бути відкликана. У разі відмови у наданні такого дозволу митний орган зобов'язаний невідкладно, письмово або в електронному вигляді, повідомити декларанта про причини і підстави такої відмови.

Порядок внесення змін до митних декларацій, їх відкликання та визнання недійсними визначається Кабінетом Міністрів України (частина сьома статті 269 Кодексу).

Пунктом 33 Положення про митні декларації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 450 (далі – Положення), передбачено, що за письмовим зверненням декларанта та з дозволу митного органу відомості, зазначені в поданій митному органу митній декларації, можуть бути змінені, зокрема шляхом доповнення, або митна декларація може бути відкликана.

У разі якщо декларування здійснювалося непрямим митним представником, внесення змін або відкликання митної декларації може здійснюватися з дозволу митного органу за письмовим зверненням декларанта або утримувача митного режиму (частина одинадцята статті 269 Кодексу).

Згідно з пунктом 1¹ Положення заяви звернення, інші документи, подання яких до митних органів пов'язано із застосуванням цього Положення, підписує декларант або його прямий митний представник.

Відповідно до пункту 8 частини першої статті 4 Кодексу декларант – особа, яка подає від власного імені митну декларацію, декларацію тимчасового зберігання, загальну декларацію прибуття, чи особа, від імені якої подається така декларація.

Згідно з пунктом 24¹ частини першої статті 4 Кодексу митний представник – особа, яка уповноважена іншою особою на виконання необхідних дій і митних формальностей, визначених законодавством України з питань митної справи, у рамках взаємовідносин такої іншої особи з митними органами.

Відповідно до пункту 63² частини першої статті 4 Кодексу утримувач митного режиму – особа, яка здійснює декларування від власного імені (у разі, якщо декларування здійснюється самостійно або прямим митним представником), або особа, в інтересах якої здійснюється декларування (у разі, якщо декларування здійснюється непрямим митним представником).

Частиною першою статті 265 Кодексу передбачено, що декларантом має право виступати:

- 1) особа, яка самостійно здійснює декларування у власних інтересах та від власного імені (утримувач митного режиму);
- 2) особа, в інтересах та від імені якої здійснюється декларування (утримувач митного режиму в разі прямого представництва);
- 3) особа, яка здійснює декларування в інтересах іншої особи (утримувача митного режиму), але від власного імені (непрямий митний представник).

З огляду на вказані вище норми Кодексу та Положення, до митного органу із заявою про внесення змін до митної декларації може звернутись декларант або його прямий митний представник (за наявності у нього відповідних повноважень),

а якщо декларування здійснювалося непрямим митним представником – декларант або утримувач митного режиму.

Щодо відповіді на питання 18: у зв'язку із набранням чинності Законом України від 22 серпня 2024 року № 3926-IX «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо імплементації деяких положень Митного кодексу Європейського Союзу» відомості, зазначені у пункті 10 частини восьмої статті 257 Кодексу, зокрема номер загальної декларації прибуття або декларації тимчасового зберігання, є відомостями, що підлягають внесенню до митної декларації.

Відповідно до пункту 12¹ частини першої статті 4 Кодексу загальна декларація прибуття – повідомлення про товари, призначені для ввезення на митну територію України, у тому числі з метою транзиту, що містить відомості, необхідні для проведення аналізу ризиків з метою оцінки безпеки та надійності, надане митному органу у встановлені порядок і строки.

Згідно з Порядком заповнення митних декларацій за формою єдиного адміністративного документа, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 14 серпня 2012 року за № 1372/21684, графа заповнюється, якщо поданню митної декларації (далі – МД) передувало подання загальної декларації прибуття, оформлення тимчасової, попередньої, періодичної, спрощеної МД, МД, за якою ці товари поміщувалися в останній митний режим, що передуює заявленому, або іншого документа, який при оформленні товару в митний режим, що передуює заявленому, використовувався замість МД.

Виходячи з вказаного, внесення відомостей про загальну декларацію прибуття до графи 40 митної декларації є обов'язковим, якщо цій митній декларації не передувало попереднє оформлення тимчасової, попередньої, періодичної або спрощеної МД.

Щодо відповіді на питання 19: відповідно до частини третьої статті 194¹ загальна декларація прибуття подається до митного органу перевізником.

Незважаючи на обов'язок перевізника подати загальну декларацію прибуття, загальна декларація прибуття може бути подана замість нього однією з таких осіб:

1) імпортером, одержувачем товарів або іншою особою, від імені якої або в інтересах якої діє перевізник;

2) іншою особою, яка може пред'явити або пред'являє товари митному органу, зазначеному в абзаці першому частини першої цієї статті.

У разі змішаного (комбінованого) перевезення загальна декларація прибуття подається до митного органу особою, уповноваженою доставити товари до митного органу на транспортному засобі, розміщеному на активному транспортному засобі.

Отримання у перевізника відомостей про загальну декларацію прибуття є питанням взаємодії декларанта (його митного представника) та безпосередньо перевізника. Крім того, інформацію щодо загальної декларації прибуття можна переглянути в особистому кабінеті на Єдиному державному інформаційному веб-порталі «Єдине вікно для міжнародної торгівлі».